

METODOLOGIA ORGANIZĂRII UNUI CONCURS LITERAR

Svetlana UCRAINCIUC,
specialist principal, Centrul de statistică, BNRM
e-mail: s.ucrainciuc@bnrm.md

Argument

Lectura și interesul pentru carte este rezultatul educației așezate la baza dezvoltării spirituale și a descoperirii propriei personalități. Noile condiții ale vieții moderne necesită o nouă calitate a cunoștințelor, noi tehnologii, tehnici care vizează nu numai acumularea de cunoștințe, dar și capacitatea de a actualiza aceste cunoștințe, având o orientare practică: asimilarea creativă a operelor literare, metodele de reflectare artistică a realității; formarea conceptelor fundamentale de etică, moralitate, precum și concepte de viziune asupra lumii conținute în operele scriitorilor/criticilor literari, formarea competențelor lingvistice, comunicative, formularea propriilor opinii.

Cadrul general de organizare a concursului literar

O oportunitate excelentă pentru copii, adolescenți și tineri de a-și demonstra activitatea creativă, de a se dezvolta din punct de vedere estetic, de a se familiariza cu cele mai frumoase exemple din literatura națională și mondială de ficțiune, poezie și compoziție sunt concursurile axate pe cunoașterea scriitorilor și a criticilor literari.

Există o anumită metodologie pentru desfășurarea unor astfel de evenimente. Concursurile pot fi dedicate aniversărilor scriitorilor, operelor literare, altor date semnificative și memorabile, culturale, locale și istorice.

Orice activitate culturală trebuie să aibă o formă, un conținut și un titlu. Abilitatea de a identifica în organizarea unui con-

curs, forma și conținutul acestuia sunt un indiciu clar de reușită a unui concurs.

Pentru organizarea unui concurs literar de succes, bibliotecarii trebuie să cunoască:

- ✓ formele de concursuri literar-artistice: ele pot fi individuale sau colective, pot avea o formă independentă, sau pot fi o parte integrantă a unor evenimente, sărbători, activități;

- ✓ să poată completa de fiecare dată aceste forme de concursuri cu conținutul necesar;

- ✓ să poată veni cu un aspect atractiv și titlul exact al concursului care ar încadra tema și scopul concursului.

Toate concursurile trebuie organizate în conformitate cu o anumită tehnologie, conform unui algoritm. Pentru a înțelege algoritmul de organizare a unui concurs, trebuie definit sensul cuvântului concurs. La baza oricărui concurs este principiul concurenței, prin urmare, pentru a identifica cei mai buni participanți, cele mai bune lucrări. Orice competență individuală poate fi dezvoltată doar comparând-o cu ceilalți participanți. Concursurile axate pe cunoașterea scriitorilor au un potențial excepțional pentru dezvoltarea celor mai variate abilități ale copiilor: de comunicare, capacitatea de a prezenta în fața publicului, formează gustul estetic, simțul umorului, abilități de improvizație, gândire critică, etc. Concursurile permit unui participant să:

- ✓ formeze o stimă de sine adecvată;

- ✓ dezvolte calități volitive;

- ✓ autodetermine în lumea hobby-urilor;

Aceste oportunități educaționale și de dezvoltare personală pot fi realizate în bibliotecile publice. Organizarea concursurilor este un proces care are faze multiple și se ține cont de o varietate de detalii.

Etapa pregătitoare a concursului literar

La etapa pregătitoare, înainte de organizarea concursului, bibliotecarii trebuie:

- ✓ să vină cu un titlu reușit pentru concurs;
- ✓ să formuleze scopul și obiectivele concursului;
- ✓ să dezvolte condiții și criterii pentru concurs;
- ✓ să creeze un grup de lucru pentru pregătirea și desfășurarea concursului,
- ✓ să întocmească un plan pentru pregătirea regulamentului concursului.
- ✓ să facă publicitate concursului pentru a obține sprijinul publicului țintă și al partenerilor
- ✓ să pregătească documentația concursului, ținând cont de: participanți, sarcinile concursului, criterii de evaluare, juriul, premiile, biblioteca gazdă, recuzită, tehnică, spectatori.

Numărul de sarcini din concurs depinde de tipul concursului (în concursul de eseuri există o sarcină, în concursul pentru cunoașterea operei scriitorului sarcinile pot fi mai multe).

În dependență de concurs și de conținutul programelor de concurs, pot fi introduse următoarele elemente:

- ✓ timp pentru pregătirea probei de concurs;
- ✓ termenul pentru demonstrarea preliminară a rezultatului;
- ✓ dimensiunile produsului final (în minute, în pagini, etc.,)
- ✓ posibilitatea de a primi ajutor de la adulți sau colegi;
- ✓ posibilitatea utilizării materialelor, șabloanelor; dispozitive, instrumente

Condițiile concursului trebuie stabilite în formă scrisă în baza unui regulament care indică

titlul, scopul concursului, vârsta și numărul participanților, în mod clar sunt explicate condițiile și sarcinile concursului, eventual, sunt stabilite premiile.

Documentația concursului literar

- ✓ regulamentul privind concursul,

- ✓ scenariul programului concursului;
- ✓ mostre de cereri pentru concurenți,
- ✓ fișe de scor pentru fiecare grupă de vârstă și fiecare nominalizare prezentată,
- ✓ fișă de scor generală,
- ✓ proces-verbal al ședinței juriului,
- ✓ diplome, scrisori, etc.,

Regulamentul de organizare a concursului literar

Elaborarea regulamentului de concurs este cea mai importantă etapă și necesită efort pentru a realiza acest document.

Tabelul:1 Model de regulament pentru organizarea unui concurs axat pe cunoașterea unui scriitor/critic literar

Tema(denumirea) concursului	Trebuie să indicați titlul complet al concursului (data aniversară sau subiectul căruia îi este dedicat). Tema trebuie să corespundă ideii de concurs
Organizatorii concursului	Inițiatorul și organizatorul concursului este biblioteca publică. Este necesar să se indice numele oficial exact și complet al acestei instituții.
Dispoziții generale	Informații generale despre concurs și impactul lui asupra comunității
Data și locul desfășurării concursului	Este necesar să se furnizeze informații detaliate despre data exactă, ora, locul de desfășurare a concursului, cu o indicație precisă a adresei instituției.

Perioada desfășurării concursului	Se specifică cum se va organiza și desfășura concursul în timp (poate avea mai multe etape; nivel local, național)
Scopul și obiectivele concursului	Este necesar să se formuleze clar scopul și obiectivele concursului. Unul dintre principalele obiective ale concursului trebuie să fie rolul bibliotecii ca centru de dezvoltare comunitară. Celelalte obiective sunt indicate ținând cont de accentul tematic al concursului.
Grupul-țintă	Oricine poate fi admis să participe la concurs. Este necesar să se determine în prealabil structura de vârstă a participanților la concurs. De exemplu, publicul țintă este evaluat în următoarele grupe de vârstă: <ul style="list-style-type: none"> • 1 grupă de vârstă 7-11 ani • 2 grupe de vârstă 12-15 ani • 3 grupe de vârstă 16-19 ani
Coordonatorii concursului	Coordonarea generală a concursului se realizează de către personalul bibliotecii responsabile cu pregătirea și desfășurarea concursului. Acest paragraf indică numele complet și funcțiile deținute a echipei organizatorice: evaluatori, organizatori, etc.,
Membrii juriului	Se stabilesc membrii juriului, luând în considerație specificul concursului (bibliotecari, scriitori, profesori, alte personalități din cultură.

Etapetele concursului	Se va stabili etapele concursului (în timp): <ul style="list-style-type: none"> • lansarea concursului • etapa de înscriere în concurs • desfășurarea probelor concursului • jurizarea • anunțarea premianților
Resursele materiale	Cărțile din colecțiile bibliotecii, tehnologii informaționale (computer, aparat de fotografiat, planșetă, etc.,) hârtie, xerox, creioane colorate, hârtie colorată, plastelină, carton, materiale reciclabile, clei și alte accesorii pentru lucru manual, costume și piese pentru arta teatrală. Consumabile: apă, produse igienice (Covid)
Modul de organizare	Se raportează modul de desfășurare a concursului: secțiunile pe vârste, condițiile probelor de concurs, condițiile speciale, condiții de jurizare, etc.,
Premiile	Clasamentul va fi stabilit în funcție de punctajul obținut de fiecare participant. Premiile și diplomele vor fi stabilite în prealabil de juriu.
Dispoziții finale	Recomandări privind desfășurarea concursului
Pachet de concurs (documente elaborate pentru concurs)	Grila de evaluare a concursului Fișa de participare la concurs Fișa de evaluare la concurs Echipa organizatorică la concurs Poster pentru concurs

Scenariul

Scenariul trebuie pregătit cu cel mult două săptămâni înainte de concurs. Materialul pentru scenariu trebuie adaptat diferitelor grupe de vârstă (în funcție de disponibilitate). Este necesar să se țină seama de intervalul de timp acordat evaluării juriului, de obicei între 30 și 60 de minute. În acest sens, este necesar de avut în stoc teste suplimentare, sarcini creative, materiale video pentru a lucra cu publicul în timp ce sunt jurizate probele de concurs.

O altă opțiune este, de asemenea, posibilă, atunci când după partea principală a concursului – concurenții și spectatorii se dispersează, fără a aștepta rezultatele concursului. În acest caz, ceremonia de decernare a câștigătorilor de premii și a participanților la concurs poate fi organizată în altă zi, specificată în regulament în compartimentul *Perioada desfășurării concursului*.

Forme de concurs/probe pentru concursul literar

Comun tuturor concursurilor literare este crearea condițiilor pentru identificarea, dezvoltarea și susținerea copiilor talentați. Este cunoscut faptul că fiecare persoană are competențele și abilitățile proprii, de aceea formele și probele de concurs trebuie să fie complexe pentru a da posibilitate să se încadreze cât mai mulți participanți. Putem folosi în practica biblioteconomică ipoteza psihologului american G. Gardner despre inteligențele multiple, lăsând participanților alegerea formei/probei de concurs, oferindu-i posibilitatea de a-și demonstra competențele, de a-și găsi singur un traseu. Iar pentru bibliotecari indicăm câteva sugestii pentru a înțelege și a clasifica inteligențele multiple conform teoriei lui Gardner, care vor fi o îndrumare atunci când vor da o formă definitivă a unui concurs literar.

Tabelul: 2 Tipuri de inteligență și competențe pentru concursurile literare

Tipul de inteligență	Competențe/abilități	Concursuri exemple
Inteligența verbală/lingvistică	Capacitatea de a folosi eficient cuvintele oral/scriș. Persoanele cu tipul acesta de inteligență va agreea în mod deosebit să citească, să scrie, să povestească.	Concurs de scriere a biografiei și a activității literare în 500 de cuvinte, recital,
Inteligența logică/matematică	Capacitatea de a utiliza raționamente inductive și deductive, de a înțelege relațiile complexe dintre concepte, idei și lucruri. Deprinderea de a emite raționamente are aplicabilitate în multe arii ale cunoașterii, utilizând gândirea logică în știință, studii sociale, literatură.	Concurs de eseuri, Quizz-uri booktrailer din creația scriitorului
Inteligența vizuală/spațială	Această inteligență a „imagineilor și tablourilor” cuprinde capacitatea de a percepe corect lumea înconjurătoare pe cale vizuală, precum și capacitatea de a recrea propriile experiențe vizuale. Acest tip de inteligență începe să se dezvolte odată cu acutizarea percepțiilor senzorio-motorii.	Atelierul de creație plastică pe baza operelor scriitorului
Inteligența corporală/kinestezică	Inteligența la nivelul corpului și al mâinilor ce permite să controlăm și să interpretăm mișcările corpului, să manevrăm obiecte, să realizăm coordonarea (armonia) dintre trup și spirit.	Teatrul intrigilor și eroilor din operele scriitorului

Inteligența muzicală/ritmică	Acest tip se conturează prin gradul de sensibilitate pe care individul îl are la sunet și prin capacitatea de a răspunde emoțional la acest tip de stimulări.	Interpretarea melodiilor pe baza operelor literare
Inteligența interpersonală	Reprezintă abilitatea de a sesiza și de a evalua cu rapiditate stările, intențiile, motivațiile și sentimentele celorlalți. Aceasta include sesizarea expresiei faciale, a inflexiunilor vocii, a gesturilor	Concurs de caracterizare a personajelor, concurs de aforisme, citate
Inteligența intrapersonală	Aceasta presupune capacitatea de a avea o reprezentare de sine corectă (de a cunoaște calitățile și punctele slabe), de a avea conștiința stărilor interioare, a propriilor intenții, motivații, de a-ți cunoaște temperamentul.	Recital din creația scriitorului

Concluzii

Organizarea concursurilor literare crează un spațiu alternativ, nonconformist, actual, mult mai apropiat preferințelor tinerilor, care va aduce beneficii pe termen lung, chiar dacă rezultatele nu vor fi imediat perceptibile.

Operele literare trebuie să trezească interesul participanților pentru personalitatea autorului, să-i îndrumeze să înțeleagă psihologia autorului-creator, să înțeleagă mecanismele de creare a imaginilor artistice, pătrunzând în cele din urmă în esența creației literare.

Eficacitatea și calitatea concursurilor literare depind în mod direct de capacitatea bibliotecilor de a-și planifica calitativ munca. Organizarea, coerența, creativitatea sunt principalii vectori de organizare a acestor tipuri de activități.

Lecturi profesionale:

1. Ioncu, Olesia. Concursul ideilor inovatoare – 2003 : [concursuri literare] / Olesia Ioncu // BiblioPolis. – 2003. – Nr 2. – P. 23.

2. Provocarea verii, program STEAM estival : Ghid metodic de implementare / concept, elab. de Lidia Kulikovski ; contribuții: Mariana Harjevschi [et al.]. – Chișinău : Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, 2019. – 41 p. : il. - (Professional). – ISBN 978-9975-3358-4-3.

Resurse online

3. Stănculescu, Elena. Teoria inteligenței multiple // Revista de Psihologie. – 2006. – Nr 3/4. – P. 193-204. – Mod de acces: <http://cachescan.bcub.ro/Revista%20de%20psihologie/3-4-2006/573022.pdf> (Accesat 21.08.2021).

4. Данилова, Стефания. Анатомия литературных конкурсов. – Mod de acces: (Accesat 22.08.2021).

5. Калинина, Елена. Творческие конкурсы как средство активизации читательской деятельности подростков в творческом объединении „Художественное слово”. – Mod de acces: <https://xn--hlamez.xn--plai/smi/pdf> (Accesat 19.08.2021).